

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obvinenému **Ing. P. K. , pre pokračovací trestný čin sprenevery** podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona (zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005 vrátane – ďalej len Tr. zák.), na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18. marca 2009 v Bratislave prejednal sťažnosť krajského prokurátora proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 15. augusta 2006, sp. zn. 2 T 9/05 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku (zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) **sa sťažnosť krajského prokurátora z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský prokurátor v Prešove podal dňa 25. novembra 2005 podľa § 176 ods. 1 s použitím § 17 ods. 1 Trestného poriadku (zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov – ďalej len Tr. por.) pod číslom Kv 13/04 (č. 1. 1577-1589 spisu) na Krajský súd v Prešove obžalobu, v ktorej obvinenému Ing. P. K. kládol za vinu spáchanie pokračovacieho trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona (zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005 vrátane – ďalej len Tr. zák.), ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že:

ako konateľovi spoločnosti A., ktorá bola autorizovaným dealerom pre predaj a servis výrobkov značky D. a zároveň ako konateľ spoločnosti A. v čase od 4. apríla 2001 do 10. apríla 2002 v zmysle dealerskej zmluvy č. 01/DS SR 2000 a dealerskej zmluvy zo dňa 8. januára 2002, ktoré boli uzatvorené so spoločnosťou D. mu touto spoločnosťou v uvedenom časovom období bol dodaný na základe:

- faktúry číslo 10103547 zo dňa 4. apríla 2001, splatnej 3. júla 2001, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 696 969 Kč (kurz Kč ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 1,248 Sk) čo predstavuje 869 817 Sk,
- faktúry číslo 10103548 zo dňa 4. apríla 2001, splatnej 3. júla 2001, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 680 547 Kč (kurz Kč ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 1,248 Sk) čo predstavuje 849 323 Sk,
- faktúry číslo 10105563 zo dňa 30. mája 2001, splatnej 28. augusta 2001, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 627 272,10 Kč (kurz Kč ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 1,268 Sk) čo predstavuje 795 381 Sk,
- faktúry číslo 10105568 zo dňa 30. mája 2001, splatnej 28. augusta 2001, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 612 492,30 Kč (kurz Kč ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 1,268 Sk) čo predstavuje 776 640,24 Sk,
- faktúry číslo 10112822 zo dňa 13. decembra 2001, splatnej 11. februára 2002, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 22 399,98 EUR (kurz EUR ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 42,350 Sk) čo predstavuje 948 639,15 Sk,
- faktúry číslo 10112824 zo dňa 13. decembra 2002, splatnej 11. februára 2002, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 22 575,75 EUR (kurz EUR ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 42,350 Sk) čo predstavuje 956 083,01 Sk,
- faktúry číslo 10109422 zo dňa 14. septembra 2001, splatnej 13. novembra 2001, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 21 974,40 EUR (kurz EUR ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 42,893 Sk) čo predstavuje 942 547,94 Sk,
- faktúry číslo 10201902 zo dňa 8. marca 2002, splatnej 7. mája 2001, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 22 706,88 EUR (kurz EUR ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 42,208 Sk) čo predstavuje 958 411,99 Sk,
- faktúry číslo 10203083 zo dňa 10. apríla 2002, splatnej 9. júna 2002, podvozok A., číslo motora X. v hodnote 24 565,75 EUR (kurz EUR ku dňu splatnosti faktúry ku Sk bol 44,446 Sk) čo predstavuje 1 091 816 Sk,

kde v zmysle uzatvorených dealerských zmlúv mal po odpredaní takto dodaných motorových podvozkov konečnému odberateľovi, resp. v lehote splatnosti faktúr za tieto zaplatiť dodávateľovi, avšak aj napriek tomu, že takto dodané motorové podvozky odpredal, získané finančné prostriedky si ponechal a použil na iný účel, čím takto spoločnosti D. spôsobil škodu v celkovej výške 8 188 659,30 Sk.

Krajský súd v Prešove na neverejnom zasadnutí konanom dňa 15. augusta 2006 o predbežnom prejednaní obžaloby vyhlásil uznesenie, č. k. 2 T 9/05-1596, ktorým podľa § 188 ods. 1 písm. e/ Tr. por. vrátil vec prokurátorovi na došetrenie.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po preskúmaní veci v rozsahu ustanovení § 181 ods. 1, § 186 Tr. por. zistil, že v nej nie sú náležite objasnené základné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o vine, pričom podľa jeho právneho názoru súčasne postavenie obvineného pred súd ako i podanie obžaloby vo veci sú predčasné. Vykonané prípravné konanie dosiaľ dôsledne a všetkými dostupnými dôkazmi nepreverilo obhajobu produkovanú obvineným Ing. P. K. a neboli zabezpečené také rozhodné dôkazy, ktoré opodstatňujú podanie obžaloby. Dosiaľ zaobstarané dôkazy síce čiastočne potvrdzujú obhajobu obvineného, avšak zároveň naznačujú, že k spáchaniu žalovaného skutku mohlo dôjsť aj iným spôsobom. Obvinený v prípravnom konaní tvrdil, že podvozky mu spoločnosť D. dodala aj bez objednávok, v čase keď nemal na ne zabezpečených kupujúcich, čím mu vznikli náklady za zaplatenie cla, DPH a parkovného v colnom sklade. V dôsledku toho malo dôjsť k odpredaju podvozkov neskôr, čo mu údajne znemožnilo fakturované podvozky uhradiť v lehote splatnosti, keď súčasne jemu osobne však uvedená firma neuhradila všetky náklady spojené s homologizáciou, ani nevykonala všetky zápočty vzájomných pohľadávok, pričom mu údajne neuhradila ani náklady spojené s prevodom podvozkov cez jeho obchodnú spoločnosť iným dílerským firmám.

Obvinený ako jediný a výlučný vlastník spoločnosti A. ku dňu 19. júla 2002 predal 100% podiel tejto spoločnosti M. M., narodenému X., trvale bytom P., čo potvrdzuje zmluva o prevode z 19. apríla 2002 overená dňa 19. júla 2002. Obvinený nemá v držbe žiadne doklady, pretože tieto po vykonaní účtovnej uzávierky a súvahy mal odovzdať novému majiteľovi firmy, čo aj M. potvrdil prehlásením z 19. júla 2002. Ing. K. sa obhajoval tým, že medzi jeho bývalou firmou A. a spoločnosťou D. išlo o obchodný vzťah právnických osôb, keď nezostal dlžný peniaze žiadnej firme v Slovenskej republike a vyvinul aj snahu splatiť dlhy voči D., čo sa mu nedarilo. Zápis o odovzdaní agendy, vrátane súpisu záväzkov

a pohľadávok A., z 12. augusta 2002, však obvinený nedoložil, hoci to pri výsluchu sľúbil. Vyšetrovateľ polície dosiaľ nevypočul ako svedka M. M., hoci v jednom prípade tento bol políciou zadržaný, čiže nie je nedosiahnuteľný. Podľa názoru konajúceho prvostupňového súdu bez výsluchu tohto svedka k stavu predávanej firmy a k stavu jej pohľadávok i záväzkov, a bez vydania účtovnej dokumentácie, ktorú by mal mať tento svedok k dispozícii, nie je možné úplne a správne zistiť skutkový stav a vec zákonne prejednať, resp. následne spravodlivo rozhodnúť. Preto je v rámci došetrenia potrebné vypátrať pobyt M. M., tohto podrobne vypočuť k uvedeným skutočnostiam a vyžiadať od neho úplnú účtovnú dokumentáciu ohľadne firmy A..

V prípravnom konaní bude podľa názoru súdu prvého stupňa potrebné za účelom doplnenia dokazovania pribrať znalca z odboru ekonómie a účtovníctva, ktorý spracuje znalecký posudok a v ňom objasní účtovné a finančné operácie firmy A. v rokoch 2001 a 2002, jej ekonomický stav i platobnú schopnosť v sledovanom období, použitie finančných prostriedkov tejto spoločnosti pochádzajúce z predaja predmetných podvozkov a napokon stav spoločnosti v dobe jej predaja inému vlastníkovi. S obhajobou obvineného sa vysporiada i znalecké dokazovanie, ktoré v konečnom dôsledku posúdi hľadiská a otázky kompletnosti účtovnej dokumentácie firmy obvineného, bankových dokladov, účtovných dokumentácií jeho obchodných partnerov. Také dokazovanie prispeje aj k posúdeniu schopnosti firmy A. odovzdať kúpne ceny v stanovených lehotách splatnosti poškodenej firme. Znaleckým dokazovaním bude potrebné ozrejmiť aj stav záväzkov a pohľadávok medzi firmami obvineného a poškodeného, prípadne aj iných obchodných partnerov, tiež vzťah A. k B. Napokon krajský súd považuje za potrebné pre komplexné posúdenie problematiky vyžiadať od poškodenej firmy hodnotenia platobnej disciplíny odberateľov za roky 2001 až 2002, pretože z dílerskej zmluvy vyplýva aj povinnosť trojmesačného hodnotenia platobnej disciplíny odberateľov. V tejto súvislosti mal byť totiž obvinený od polovice roka 2001 v omeškani s platbami, ako to prezentuje č. 1. 444 spisu. Z príslušného daňového úradu je potrebné podľa konajúceho súdu vyžiadať správu o prípadnom miestnom zisťovaní daňových úradov ohľadne firmy A., zaobstarat' všetky účtovné doklady A. a tieto poskytnúť znalcovi za účelom zistenia vzťahov k firme A., resp. k iným obchodujúcim firmám s podvozkami D..

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote (dňa 25. augusta 2006, po doručení odpisu uznesenia dňa 23. augusta 2006) sťažnosť krajský prokurátor v Prešove.

V písomných dôvodoch podanej sťažnosti (vid'. č. 1. 1608 - 1610 spisu) namietal postup krajského súdu a uviedol, že ním naznačené doplnenie dokazovania nepovažuje za potrebné, pretože už z doposiaľ zabezpečených dôkazných prostriedkov je podľa jeho názoru dostatočne odôvodnené postavenie obvineného pred súd. Zhromaždený spisový materiál dokumentuje, že M. M. vedie túlavý spôsob života, neudržiava žiaden kontakt s príbuznými, pričom podľa jeho názoru, asi takýto spôsob života viedol už aj v dobe, keď sa stal 100% vlastníkom spoločnosti A., pretože už desať rokov sa nezdržiava na adrese svojho trvalého pobytu a túla sa. V kontexte uvedeného považuje sťažovateľ iba za málo pravdepodobné, aby tento svedok disponoval potrebnou účtovnou dokumentáciou.

V ďalšom sťažovateľ vyslovil názor, že doplnením dokazovania sa zrejme nepodari zabezpečiť ani potrebnú účtovnú dokumentáciu k znaleckému dokazovaniu, pričom nepovažuje za pochybné tie skôr získané dôkazy, z ktorých vyplýva, že obvinený prevzal od spoločnosti D. deväť motorových podvozkov typu Avia, ktoré aj odpredal konečným odberateľom, pričom títo mu mali za podvozky uhradiť plnú kúpnu cenu. Obvinený, vedomý si obsahu dílerskych zmlúv dodávateľovi v zmluvne dojednaných lehotách po odpredaji podvozky neuhradil.

Podľa sťažovateľa sa nepodari doplnením dokazovania zistiť ani účel použitia finančných prostriedkov obvineným na obchodnú činnosť spoločnosti A..

Taktiež považuje za kontraproduktívne doplniť dokazovanie ohľadne zabezpečenia spoločnosti D., ohľadne hodnotenia platobnej disciplíny spoločnosti A., rovnako zabezpečenia účtovných dokladov spoločnosti A. vo vzťahu k spoločnosti A., resp. k iným spoločnostiam obchodujúcim s podvozkami spoločnosti D..

Prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho sťažnosti vyhovel, napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove zrušil a uložil mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu krajského prokurátora sa obvinený ani jeho obhajca JUDr. Ľ. K. dosiaľ nijakou formou nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z podnetu podanej sťažnosti v intenciách ustanovenia § 147 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého prvostupňového

uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto uzneseniu, a tak zistil, že sťažnosť krajského prokurátora nie je dôvodná.

Podľa § 181 ods. 1 Tr. por. podanú obžalobu treba na súde najskôr preskúmať z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytuje spoľahlivý podklad, najmä preveriť, či prípravné konanie, ktoré jej predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či jeho výsledky dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd.

Podľa § 185 ods. 1 Tr. por. obžalobu na súde preskúma predseda senátu a podľa jej obsahu a podľa obsahu spisu posúdi, či ju treba predbežne prejednať na zasadnutí senátu, alebo či môže nariadiť o nej hlavné pojednávanie.

Podľa § 185 ods. 2 Tr. por. na uľahčenie rozhodnutia môže vyslúchnuť obvineného a zadovážiť potrebné vysvetlenia.

Podľa § 188 ods. 1 písm. e/ Tr. por. po predbežnom prejednaní obžaloby súd vráti vec prokurátorovi na došetrenie, ak je to potrebné na odstránenie závažných procesných chýb prípravného konania, alebo na objasnenie základných skutkových okolností, bez ktorých nie je možné rozhodnúť na hlavnom pojednávaní a v konaní pred súdom by bolo také došetrenie spojené s výraznými ťažkosťami, alebo by bolo zrejme na ujmu rýchlosti konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní zhromaždeného spisového materiálu zistil, že v prípravnom konaní v predmetnej trestnej veci skutočne došlo k takýmto zásadným pochybeniam, resp. nedostatkom v skutkových zisteniach v zmysle ustanovenia § 2 ods. 5 Tr. por., ktoré vecne správne krajský súd v napadnutom uznesení konkretizoval, keď zároveň aj dôvodne skonštatoval, že nie sú objasnené všetky tie základné skutkové okolnosti, ktoré v postupe svojho konania expresívne vymenoval. Doplnenie proklamovaného dokazovania je potrebné v súvislosti s vyriešením primárnej otázky a síce, či je odôvodnene voči obvinenému podaná obžaloba a či za súčasnej dôkaznej situácie dôvodne obстоjí aj jeho postavenie pred súd. V tomto smere orgány činné v prípravnom konaní nepostupovali dôsledne tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci (§ 2 ods. 5 Tr. por.) a s rovnakou starostlivosťou neobjasňovali okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré by mohli svedčiť v jeho prospech.

Sťažnostný súd sa s postupom i závermi prvostupňového súdu stotožňuje, tieto si osvojuje a v celosti na ne odkazuje. Za účelom ozrejmienia predmetných základných skutkových okolností je preto potrebné zrealizovať zákonným spôsobom rozsah a predmet dokazovania nariadeného krajským súdom.

Právny názor sťažovateľa vyslovený v písomných dôvodoch sťažnosti je z viacerých hľadísk predčasný. Bez ďalšieho dokazovania neobstojí jeho argumentácia v tom smere, že M. je tulák, ktorý sa nezdržiava na adrese trvalého bydliska, a preto je len málo pravdepodobné, aby disponoval potrebnou účtovnou dokumentáciou. Bez bližšieho dokazovania nie je dôvodné predpovedať posúdenie dôležitých okolností v rovine úvah pravdepodobnosti, pričom v zmysle použitého platného Trestného poriadku je potrebné postupovať dôsledne v súlade so zásadou uvedenou v § 2 odsek 5 tohto zákonného ustanovenia. Dôkazy, ktorých vykonanie požaduje prvostupňový súd, by mali byť spôsobilé bližšie ozrejniť okolnosti skutku, osobné i obchodné pomery obvineného (predovšetkým v inkriminovanom období, ale i v časovej súvislosti s obdobím predchádzajúcim) a fakticky by mali prispieť k náležitému posúdeniu problematiky veci. Komplexnejšia účtovná dokumentácia posúdenie problematiky zobjektívizuje a uľahčí. Na tejto situácii nič nemení skutočnosť, že doterajším vyšetrovaním sa podarilo orgánom činným v prípravnom konaní zabezpečiť také dôkazné prostriedky, ktoré preukázali, že obvinený v skutočnosti prevzal od dodávateľa deväť motorových podvozkov a tieto v konečnom dôsledku aj odpredal, obdržiac kúpnu cenu. V súvislosti s posledným odsekom sťažnostných dôvodov prokurátora uvedených na č. I. 1609 spisu je potrebné opäť argumentovať tým, že jeho stanovisko je vzhľadom na dokumentovaný spisový materiál predčasné, pričom neobstojí prognostikovanie takej situácie, že zamýšľané doplnenie dokazovania bude neúspešné, konkrétne je predčasné tvrdiť, že znaleckým skúmaním sa nepodarí zistiť účel použitia finančných prostriedkov obvineným a pod. Obvinený v prípravnom konaní vypovedal, je dôvodné ho požiadať o ozrejmienie všetkých dôležitých skutočností pre posúdenie veci, dokumentovanie jeho obchodných i finančných aktivít v inkriminovanom čase. Napokon je v jeho osobnom záujme, aby tak urobil, pretože vzhľadom na už doposiaľ zistené a objektivizované skutočnosti v podstate iba na ňom spočíva tzv. dôkazné bremeno, podľa ktorého by mal svoje postoje a aktivity zdokumentovať (keďže po prevzatí finančných prostriedkov za podvozky s peniazmi reálne disponoval, mal by vecne presne zdokumentovať, ako s nimi naložil). Posúdiť všetky okolnosti prípadu v súhrne bude možné až po takomto postupe.

Doplnenie dokazovania v naznačených smeroch naplní požiadavky zákonodarcu akcentujúce na zásadu zákonného zistenia skutkového stavu veci, zakotvenú v ustanovení § 2 ods. 5 Tr. por., korešpondujúcu aj s ochranou ústavných práv obvineného, majúcich na zreteli dôsledné dodržiavanie práv občana demokratickej spoločnosti na súdnej a inej právnej ochrane.

Nezistiac preto podmienky na zmenu napadnutého uznesenia Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú zamietol.

Doplnenie dokazovania v naznačených smeroch dostatočne ozrejní dôvodnosť podania prípadnej novej obžaloby vecne i miestne príslušnému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 18. marca 2009

JUDr. Ján M i h a l, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová